

ΠΑΛΑΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ

ΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Γιαννίκου Αλίκη

- ΠΑΛΑΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

Η επιστήμη που διερευνά τις ασθένειες των προϊστορικών ανθρώπων αξιοποιώντας το σκελετικό υλικό.

- ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ

Στη βορειοδυτική πλευρά της Κρήτης, με ανασκαφές που έγιναν το 1987, ανασκάφηκε ΥΜ ΙΙΙ νεκροταφείο.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ:

- Ηλικία
- Φύλλο
- Δίαιτα
- Τραυματισμοί
- Συνήθειες ατόμου
- Βαθμοί Συγγένειας
- Παθολογική αιτία θανάτου - Ασθένειες
- Ιατρικές μέθοδοι

ΚΡΑΝΙΑΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΚΡΑΝΙΟΣΥΝΟΣΤΕΩΣΗ - ΣΚΑΦΟΚΕΦΑΛΙΑ

Tomb 11-3

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΣΚΑΦΟΚΕΦΑΛΙΑ

ΜΕΤΩΠΙΣΜΟΣ – ΒΡΑΧΥΚΕΦΑΛΙΑ

Tomb 8c

Ήπια βραχυκεφαλία

Προχωρημένο στάδιο

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- ~ Πιέσεις στον εγκέφαλο
 - ~ Ανεπαρκή αιμάτωση της περιοχής
 - ~ Οφθαλμολογικά προβλήματα
 - ~ Γνωστικές και μαθησιακές δυσκολίες
- Δεν αναπτύσσεται καλά το νευρικό σύστημα
- Αύξηση ενδοκρανιακής πίεσης

Wormian Bones

ΑΙΤΙΑ:

1) Γενετικά

2) Παθολογικά

ΟΣΤΕΩΜΑ

8B

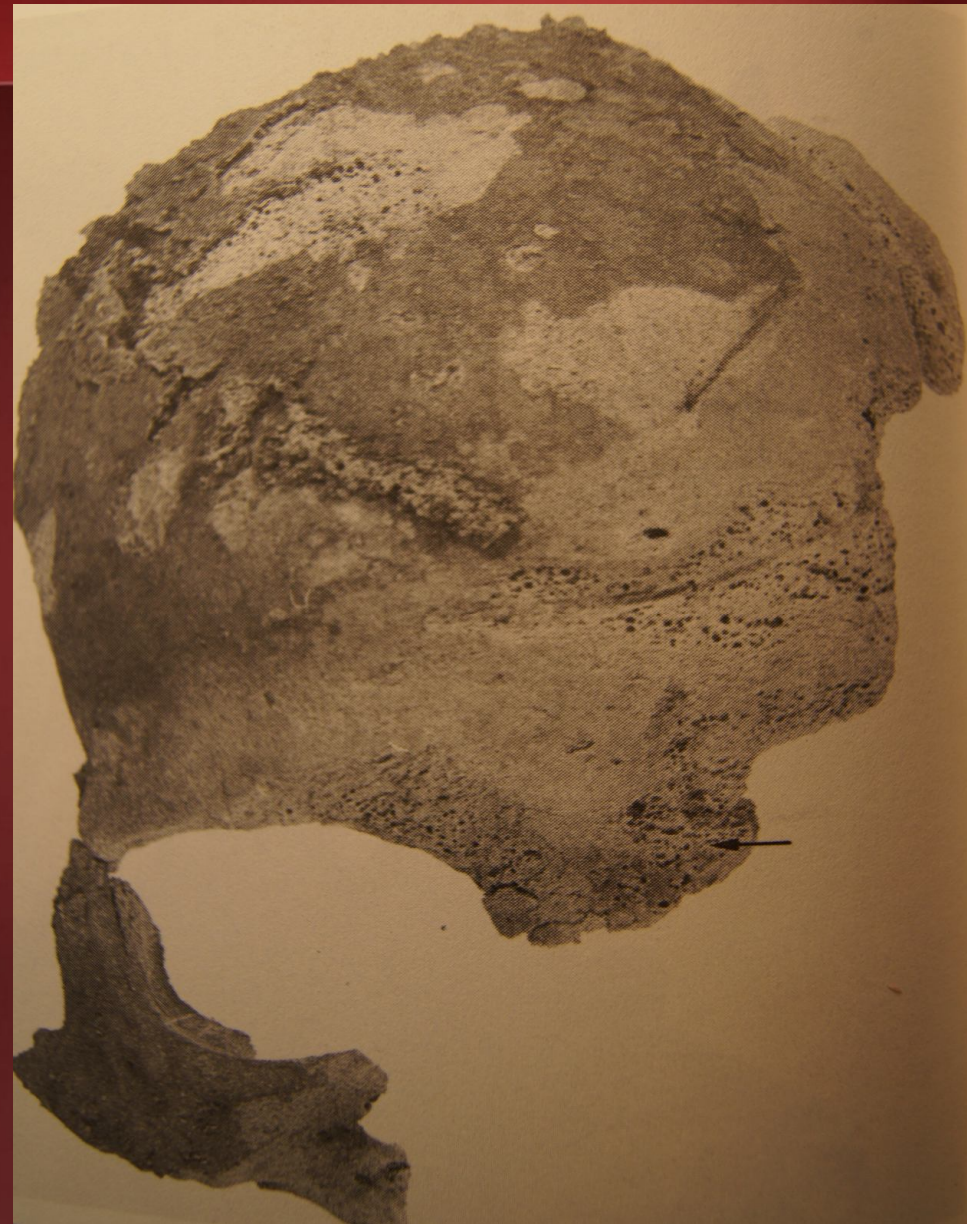
Θαλασσαιμία ή νόσος του Cooley

- Πάχος κρανιακού οστού
- Σπογγώδες οστό

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:

- Καθυστέρηση της ανάπτυξης του παιδιού, αισθητή στην ηλικία 9 -10 ετών
- Αυξημένη προδιάθεση στις λοιμώξεις
- Τυπικό «μογγολοειδές» πρόσωπο
- Σακχαρώδη διαβήτη
- Καρδιακή ανεπάρκεια.

Tomb 4

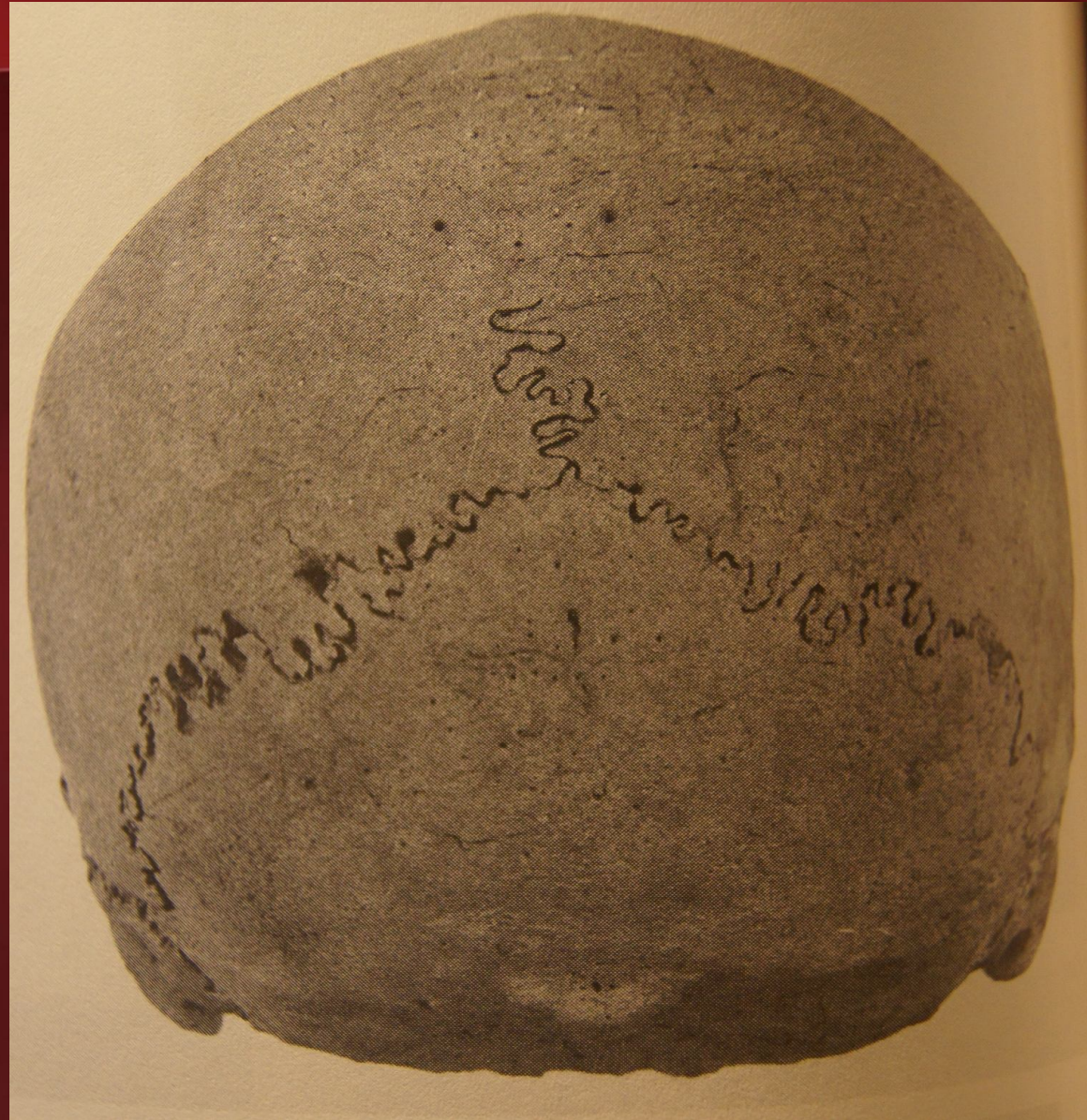
Πορώδης Υπερόστωση

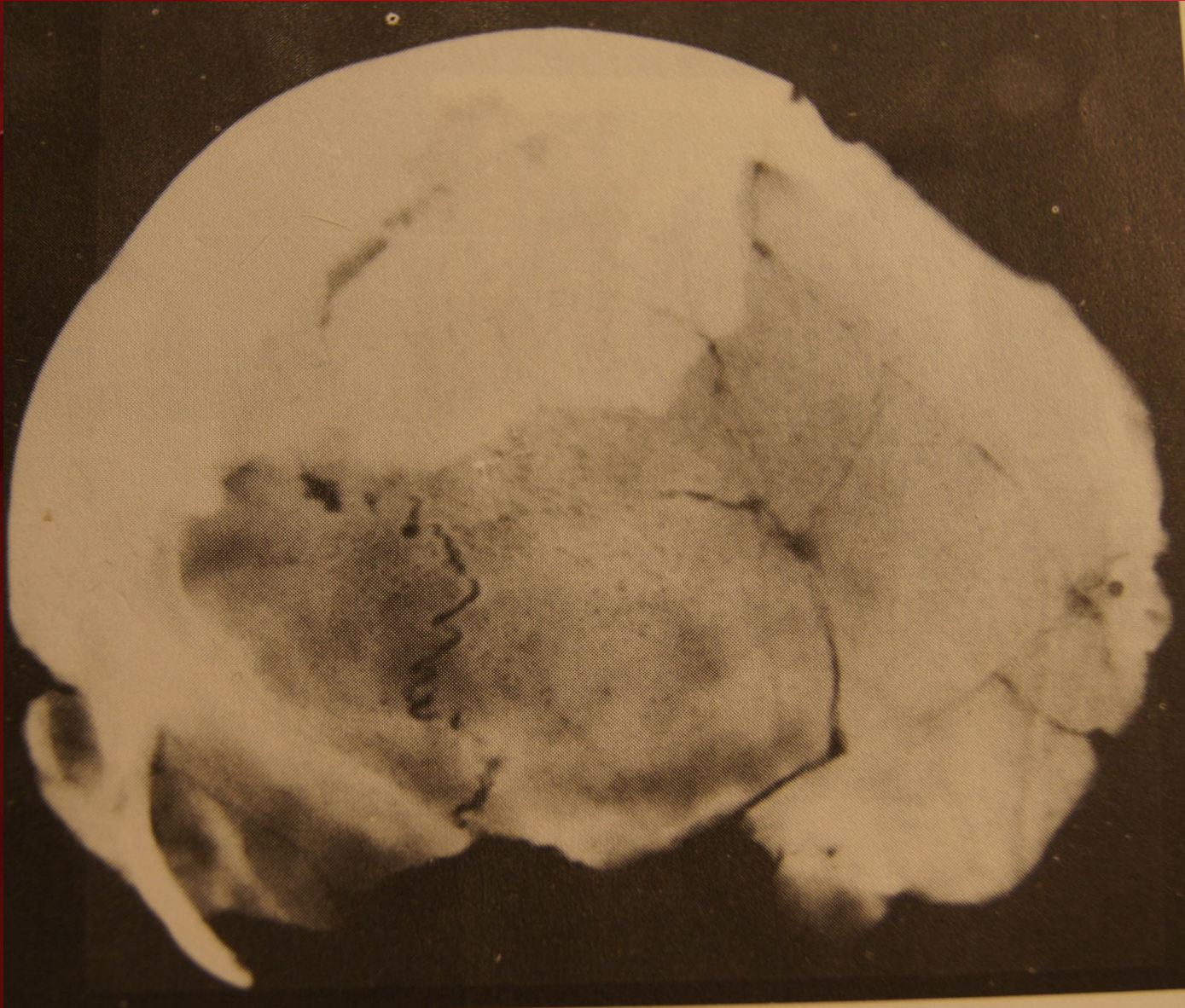
- Πόρωση στα βρεγματικά οστά και στις οφθαλμολογικές κόγχες.
- Συνδέεται με την σιδηροπενική αναιμία (κακή διατροφή, χαμηλά επίπεδα βιταμινών B9, B12) και τις παρασιτικές λοιμώξεις.

ΟΣΤΕΟΠΟΡΩΣΗ

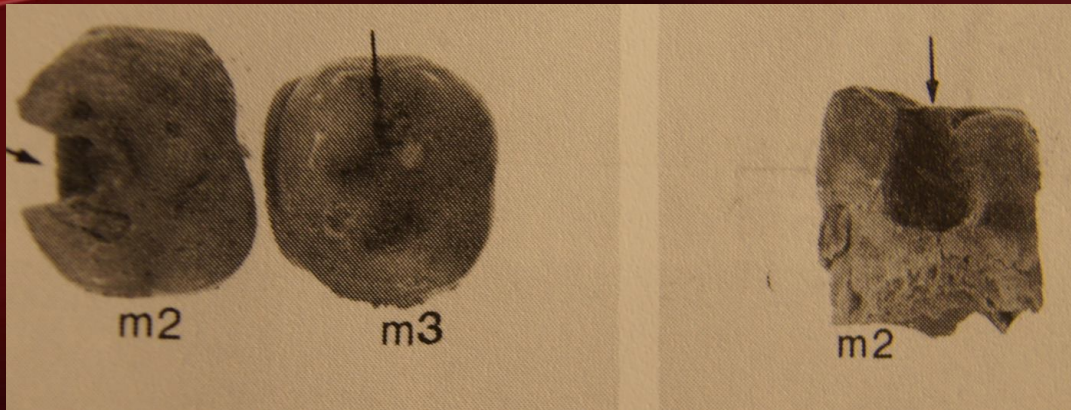
- Ηλικία
- Δυσλειτουργίες => ανεπάρκεια μεταλλικών στοιχείων κρανιακού ιστού
- Ανωμαλία των μεταλλικών στοιχείων
- Ως αποτέλεσμα της ανικανότητας των κυττάρων να παράγουν και να διατηρήσουν την μεσοκυττάρια ουσία
- Διαταραχές του μεταβολισμού από έλλειψη βιταμίνης C (σکورβούτο)

11-4

ΔΟΝΤΙΑ

16-2

8c

Τερηδόνα

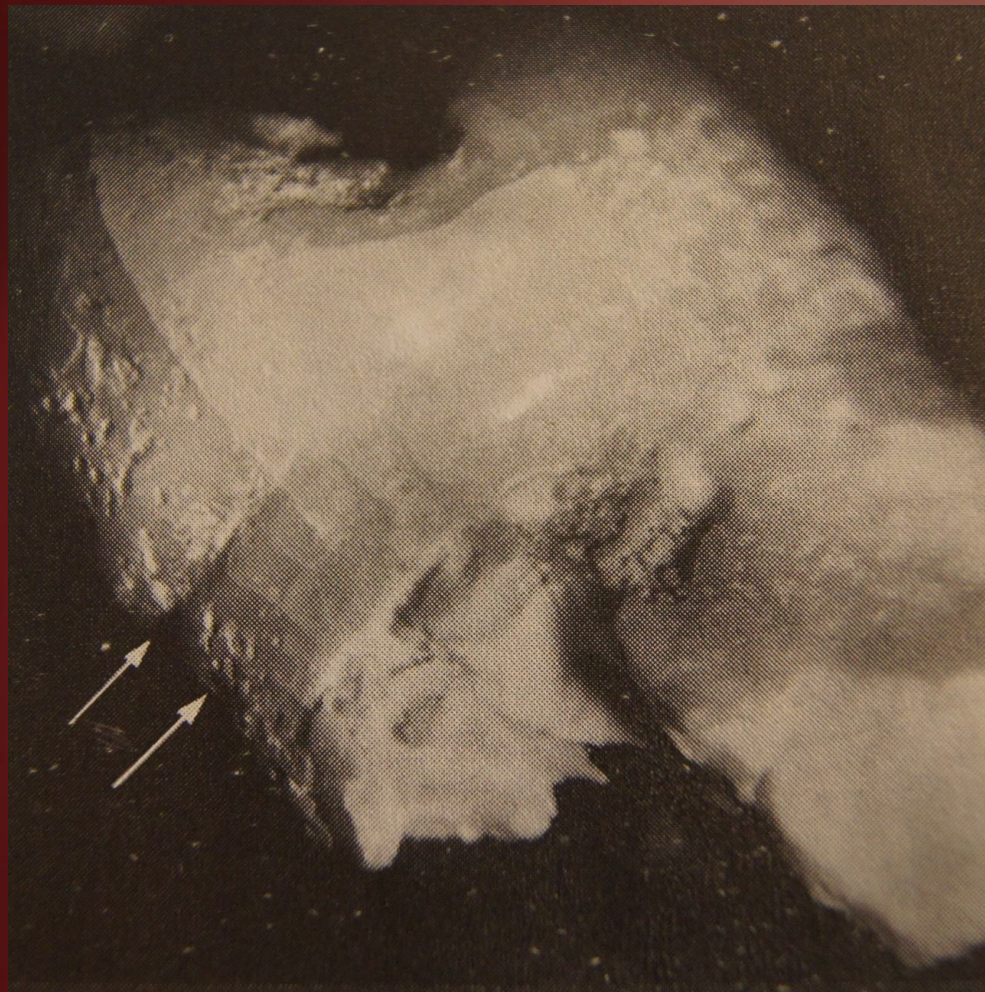
Περιοδοντίτιδα

Πλάκα

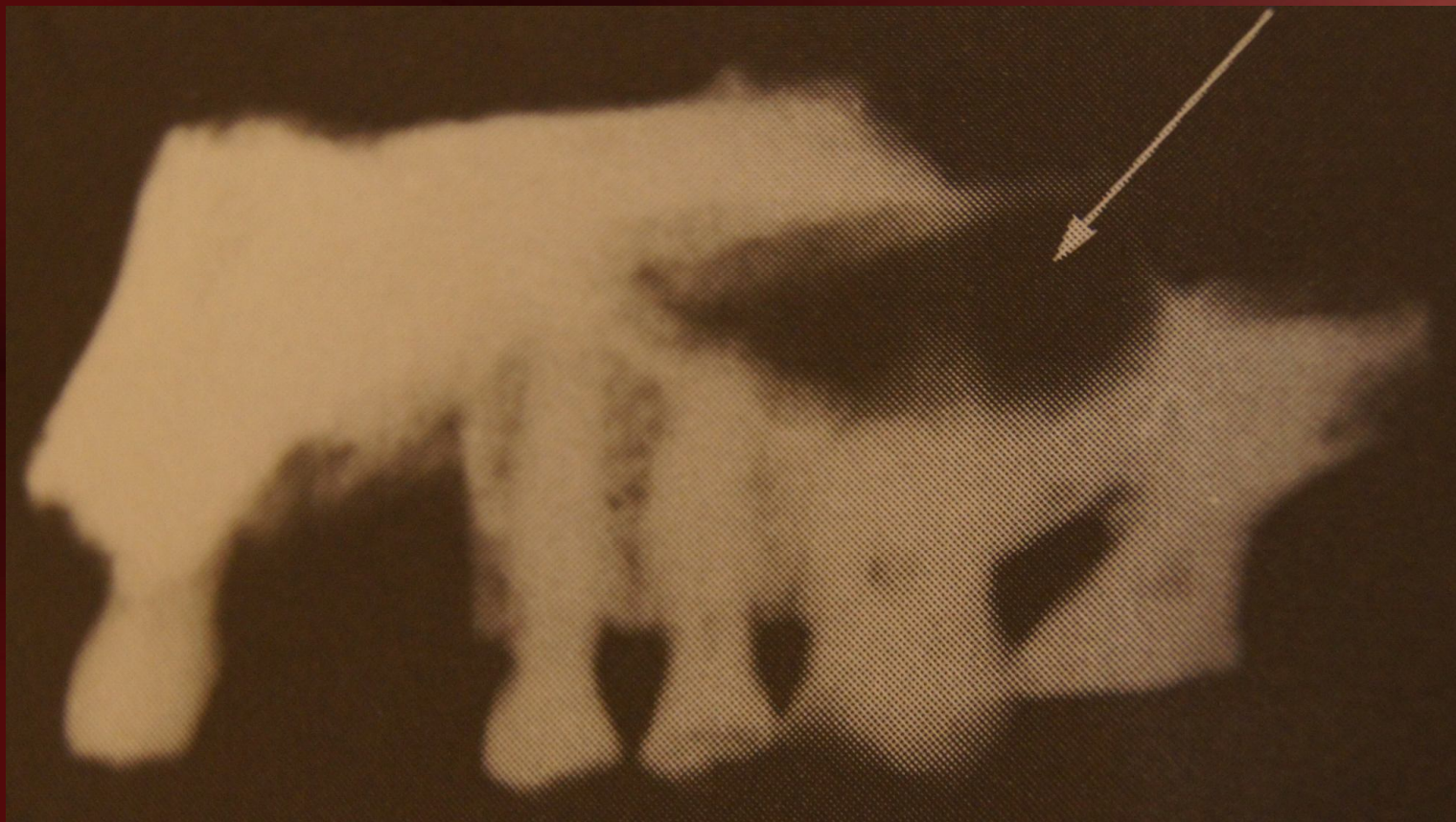
8c

Υποπλασία της αδαμαντίνης

Tomb 2

ΑΠΟΣΤΗΜΑ

TORUS MANDIBULARIS

Οστεώδης ανάπτυξη κατά μήκος της κάτω γνάθου

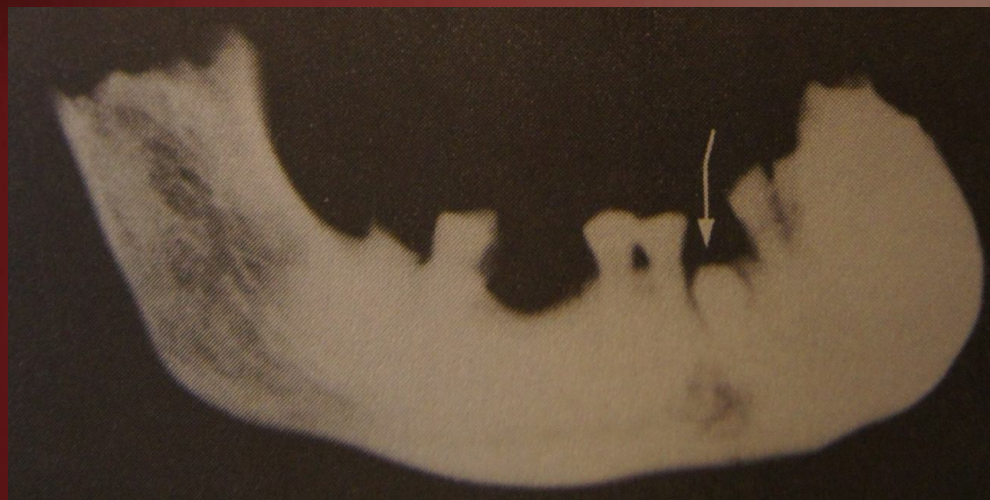

16-4

15a

ΧΡΗΣΗ ΔΟΝΤΙΩΝ- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

8b

ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΟΣΤΕΟΦΥΤΑ

ΕΞΟΣΤΩΣΕΙΣ

- Εμφανίζονται συνήθως σε κωνικό σχήμα
- Ελάσσοнос σημασίας διαταραχή στην ανάπτυξη των οστών

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ:

Σπάνια μπορεί να προκληθεί άλγος
ή πίεση αγγείων και νεύρων

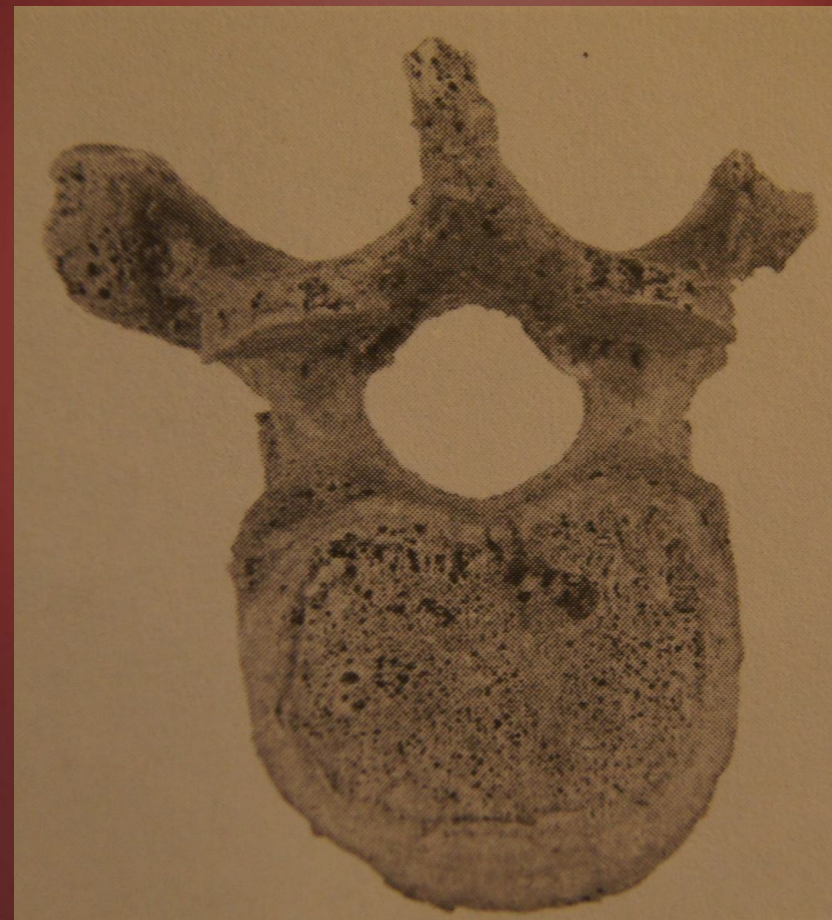

ΣΠΟΝΔΥΛΟΙ

Εκφυλιστικά ή ρευματικά αίτια

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΜΥΧΕΣ

ΣΠΟΝΔΥΛΟΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

Οι εκφυλιστικές αλλοιώσεις του σπονδύλου (εξοστώσεις, αμυχές) σχετίζονται με την ανύψωση και τη μεταφορά βάρους στο κεφάλι.

15c

ΕΞΟΣΤΩΣΕΙΣ

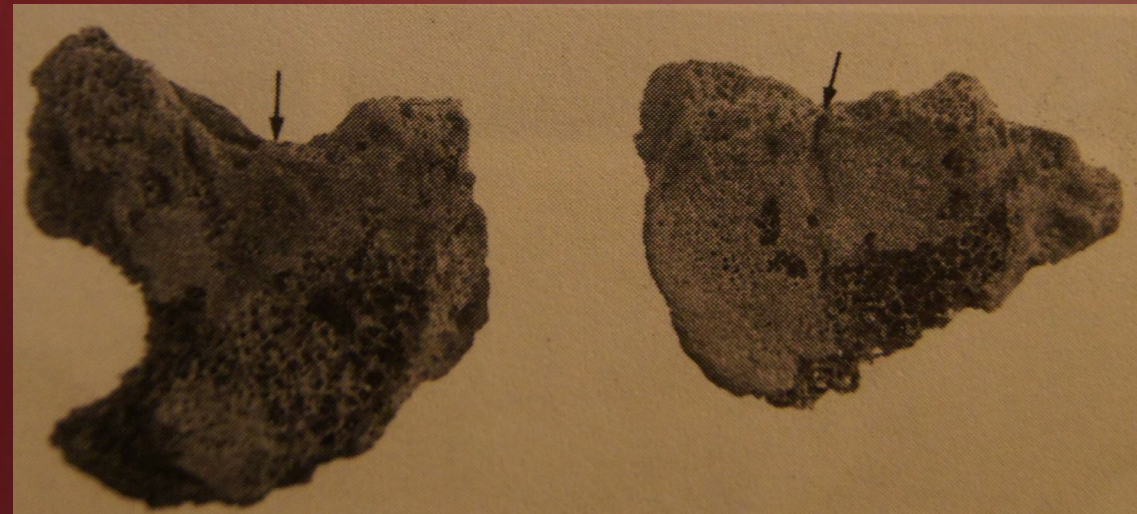

ΣΠΟΝΔΥΛΟΑΡΘΡΟΠΑΘΕΙΑ

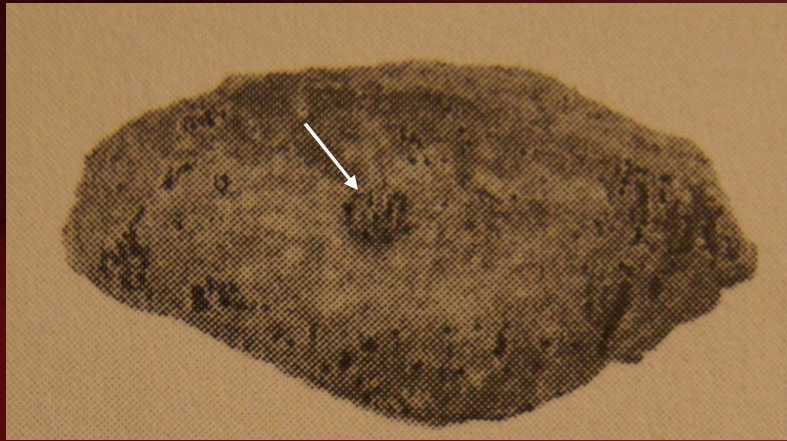
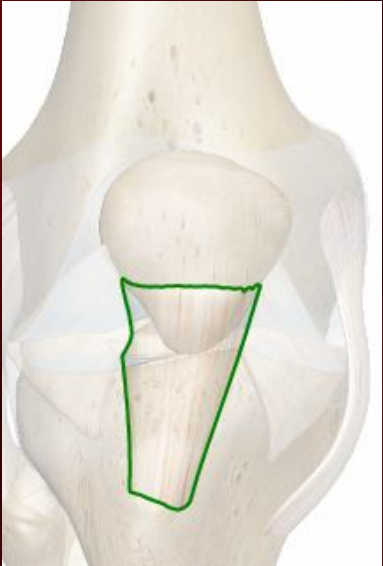

«Καθρεπτιζόμενες»
επιφάνειες

- Μορφή δισκοπάθειας στις αρθρώσεις της σπονδυλικής στήλης.
- Κυρίως στην οσφυϊκή μοίρα, λόγω κάποιων κινήσεων του ατόμου.

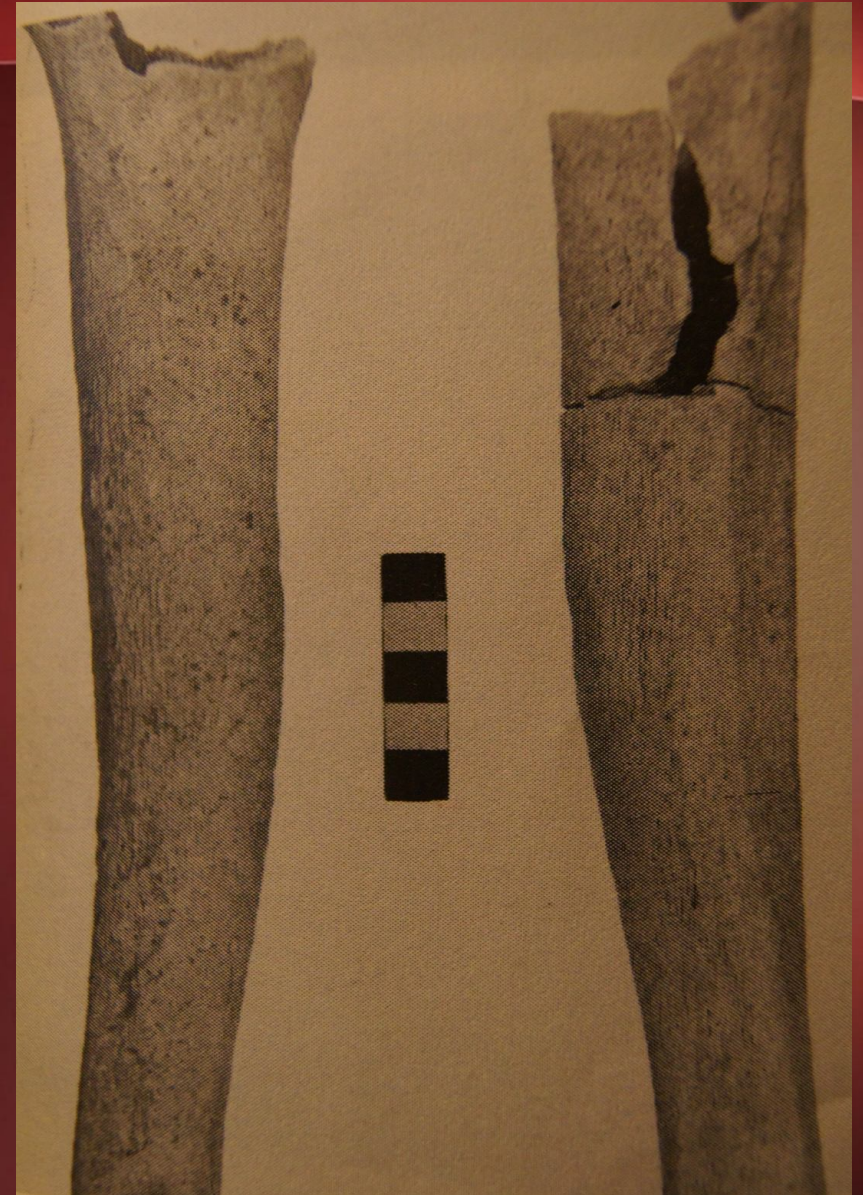
Αρθρώσεις- Γόνατο

- Αιμάρθρωση: Συνήθως ακολουθεί τραυματισμό
- Πυάρθρωση: Από βακτηριακή λοίμωξη

Κάτω Άκρα

Η κνήμη και η πόρπη
εξετάστηκαν με ακτινογραφίες
καθώς έδειχναν δείγματα
περιοστίτιδας (επιμήκεις
ραβδώσεις, το μεγάλο
πορώδες και την
παραμόρφωση)

Πελματιαία απονευρωσίτιδα

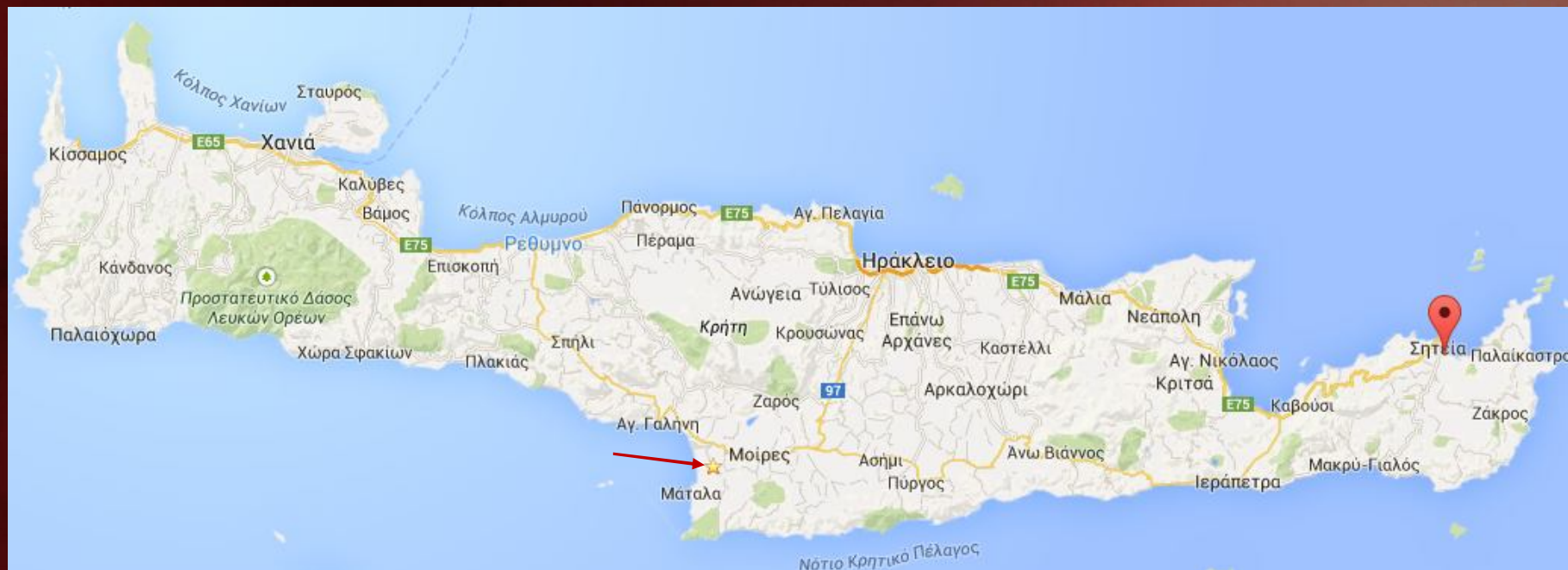

Αίτια:

- Ορθοστάσια
- Παχυσαρκία
- Ζαχαρώδης διαβήτης
- Τραυματισμός

Σύγκριση Νεκροταφείου Χανίων

- Θολωτός τάφος
Καμηλαρίου
ΜΜΙΒ/ΜΜΙΙ-
ΥΜΙΙΑ2

- Κεφάλι Πετράς
Σητείας: ΠΜ
βραχοσκεπή και
ΜΜ νεκροταφείο

ΚΑΜΗΛΑΡΙ

Χαμηλά ποσοστά
παθολογικών και οδοντικών
αλλοιώσεων.

Σκελετικά κατάλοιπα
δείχνουν υψηλά επίπεδα
υγείας και πιθανόν
υψηλά ποσοστά
επιβίωσης

ΠΕΤΡΑΣ-ΣΗΤΕΙΑ

- Χαμηλές παθολογικές αλλοιώσεις
- Συχνές αλλοιώσεις που σχετίζονται με την άσκηση μηχανικών πιέσεων του μυοσκελετικού συστήματος
- Προθανάτια απώλεια δοντιών λόγω της άσκησης μηχανικών πιέσεων κατά τη μάσηση σκληρών τροφών
- Χαμηλά ποσοστά υποπλασίας αδαμαντίνης και τερηδόνας

ΠΜ ΒΡΑΧΟΣΚΕΠΗ

- Παραμορφωμένο κρανίο πιθανόν από κρανιοσυνοστεώσεις
- Τραύματα σε σκελετούς κυρίως ανδρών στις πλευρές και στο κρανιακό οστό

ΤΑΦΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ 2

- Απουσιάζουν οι κρανιακές παθήσεις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Arnott, Robert. "Surgical practice in the prehistoric Aegean." *Medizinhistorisches Journal* (1997): 249-278.
- Aufderheide, A. C. - C.Rodríguez-Martín. *Cambridge Encyclopaedia of Human Palaeopathology*. Cambridge: Cambridge University Press. 1998.
- Cockburn, T. Aidan. "Infectious diseases in ancient populations." *Current Anthropology* (1971).
- Goldstein, Marcus S. "Human paleopathology." *Journal of the National Medical Association* 55.2 (1963): 100.
- Hallager, Birgit P., and Penelope JP McGeorge. *Late Minoan III burials at Khania: the tombs, finds and deceased in Odos Palama*. Åström, 1992.
- Petras, Siteia: 25 Years of Excavations and Studies. Aarhus University Press, 2012.
- Pinhasi, Ron, and Simon Mays, eds. *Advances in human palaeopathology*. John Wiley & Sons, 2008.
- Schultz, Michael. "Paleohistopathology of bone: a new approach to the study of ancient diseases." *American journal of physical anthropology* 116.S33 (2001): 106-147.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Triantaphyllou,S and L.Girella. Η Συμβολή της Μελέτης των Ανθρώπινων Οστών στην Ερμηνεία του Θολωτού Τάφου στο Καμηλάρι, στην Πεδιάδα της Μεσαράς,ν. Ηρακλείου. Πεπραγμένα του 11^{ου} Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Ρέθυμνο, 21-27 Οκτωβρίου 2011.
- Zivanovic, S. *Ancient Diseases: The Elements of Palaeopathology*. Methuen & Company, 1982.